

שפת אמת על התורה

עש"ק פ' צו – שבת הגדול, תשפ"ג

For sponsorship and dedication opportunities, visit yukolleLA.com/donate

1. פרשת צו (פרק ז')

(יא) וזאת תורת זבח השלמים אשר יקריב ליקוק: (יב) אם על תודה יקריבנו והקריב על זבח התודה חלות מצות בלולת בשמן ורקיקי מצות משחים בשמן וסלת מרבכת חלת בלולת בשמן: (יג) על חלת לחם חמץ יקריב קרבנו על זבח תודת שלמיו:

פי' רש"י (שם) - אם על תודה יקריבנו - אם על דבר הודאה על נס שנעשה לו, כגון יורדי הים והולכי מדצרות וחבשי בית האקורים וחולה שנתרפא שהם נריכין להודות שכתוב בהן (תהלים קז כא - כב) יודו לה' חסדו ונפלאותיו לזני אדם ויזכרו זכתי תודה. אם על אחת מאלה נדר שלמים הללו, שלמי תודה הן, וטעונות לחם האמור בענין, ואינן נאכלין אלא ליום ולילה, כמו שמפורש כאן והקריב על זבח התודה - ארבעה מיני לחם חלות, ורקיקין, ורצוכה, שלשה מיני מנחה, וכתיב (פסוק יג) על חלת לחם חמץ וגו', וכל מין ומין עשר חלות...

ויקרא רבה (וילנא) פרשה פרשת צו (פרשה ט')

א וזאת תורת זבח השלמים אשר יקריב לה', זש"ה (תהלים ג) זבח תודה יכבדנני [נשם דרך ארצנו בגישע אלהים], זובח חטאת זובח אשם אין כתיב כאן אלא זובח תודה למה חטאת באה על חטא ואשם בא על חטא תודה אינה באה על חטא אם על תודה יקריבנו... ד"א ושם דרך אלו שהן מדליקין נרות כדי להאיר בהם לרבים...

שפת אמת ויקרא פרשת צו שנה תרנ

במד' זבח תודה יכבדנני [נשם דרך ארצנו בגישע אלהים] (תהילים נ:כג) שאינו בא על חטא רק על נס ושם דרך המדליק נרות כו' ע"ש כל הדרשות. והענין הוא כי פרסומי ניסא הוא מצוה רבה כי באמת כל הטבע היא ג"כ הנהגתו ית"ש רק שאינו ניכר וכשעושה השי"ת לפעמים נסים הרי זה יצא מן הכלל ללמד על הכלל כולו להודיע כי השי"ת ברא ומנהיג כל הטבע ג"כ. כמ"ש הרמב"ן ז"ל שיש נסים נסתרים בטבע ונסים נגלים ע"ש. לכן המכיר בנס וחסדיו של הקדוש ברוך הוא ומביא תודה ע"ז. בזה הוא שם דרך ומודיע מלכותו ית"ש בעולם כמ"ש מי חכם וישמר אלה ויתבוננו חסדי ה'. ובאמת כל העובד השי"ת ומבקש למצוא האמת הוא רואה תמיד איך השי"ת הוא המנהיג לכל בכל יום תמיד. ועובדי השי"ת מבררין זאת ונק' שם דרך. דכתיב ישרים דרכי ה' צדיקים ילכו בס כו'. והם הדרכים שבעוה"ז שהם נסתרים והצדיקים מכירים האמת. ושם דרך הוא לשון סידור כמו ושמך איש על עבודתו שהם מבררים האמת והפנימיות מתוך החיצוניות. ובניי בכלל נקראו שם דרך. ובהיותן בגלות מצרים ובשאר גלויות שהאור נסתר והם זוכין לגאולה מיישרין בזה הדרכים ומאירין לכל העולם. והד' שצריכין להודות על נס מ"מ אלה הנסים מתלבשין קצת בטבע ולכן תודה יש בו חמץ ומצה. כי מצה היא הנהגה עליונה בלי הסתר וחמץ הוא כשמתלבש בטבע ומשתנה ע"י צמצום והסתר. וזה שאור שבעיסה שמשנה העיסה. והנס ביציאת מצרים הי' למעלה מכל הטבע לכן הוא מצה. אבל נסים הנסתרים בטבע הם חמץ ומצה כנ"ל. כמ"ש במד' יכבדנני בעוה"ז ובעוה"ב. וזה הוא שצריכין להודות ולהעיד שגם הטבע הכל מהנהגתו ית' ללמד על הכלל כולו כמ"ל.

כתב סופר עה"ת, פ' צו

וז"ש זובח תודה יכבדנני בנו"ן כפול, להורות שיכבד ה' בכפלים כבוד אחר כבוד על הרע ועל הטוב, כי הכל לטב עביד רחמנא, ויש לפרש בזה סיפא דקרא ושם דרך אראנו בישע אלקים, שאין לו מובן לכאורה, ומפרשים נדחקים בפרושו, ולהני"ל נ"ל כי על הרוב אין אדם יודע מה טובה יש בזה שבא לידי סכנה, רק שמאמין בה' שמאתו לא תצא הרעות, והכל לטוב לו, וצריך להאמין דבר זה ולהודות לה' ולברכו, ומי שעושה ככה מגלה ה' עיניו שבעיניו יראה ובלבבו יבין איך נצמח מהרעה המדומה טובה אמיתית ובזה שמכבד ה' על הרע לפום ראות עיניו שהוא רע, בזה עושה דרך כי יראהו ה' בישועתו כי הרעה זו הטבה הוא, וז"ש ושם דרך, שכבדנני בכפלים – שם לו דרך המוליכו שאראנו ע"י כך בישע אלקים, שיראה שאלקים מדת הדין היא ישועתו...

דרשות כתב סופר, פ' צו

ועם האמור נבוא בארה אל המדרש שהצחלנו בו, הנה פסח הוא זכר לנס על שפסח ה' על בתי בניי במצרים, וכמו

שפת אמת על התורה

עש"ק פ' צו – שבת הגדול, תשפ"ג

For sponsorship and dedication opportunities, visit yukollelLA.com/donate

כן הוא קרבן תודה על הטוב שעשה ה' עמנו, אולם לא רק על הטוב שהציל אותנו נודה לה', אלא אף על השיעבוד עצמו אנו מודים להשי"ת, כי גם זה לטב עביד... ולהיות כי המרור מרמז על השיעבוד ע"ש "וימררו את חייהם בעבודה קשה", ומצה מרמז על הגאולה ע"ש "כי בחפזון יצאת מארץ מצרים", ועל שני אלו נאכל הפסח שהוא קרבן תודה על מצות – היא הגאולה ועל מרורים – הוא השיעבוד...

2. שפת אמת ויקרא לשבת הגדול שנה תרלה

מה שמקשין למה מיוחד ענין לקיחת הקרבן פסח לשבת דהיי צריך להיות לעולם בעשור לחודש הן בשבת והן בחול. אבל נראה כי מסתמא כשבחרו החכמים ביום זה יש בו חשיבות מאוד. כי הקבלה שקבלו בני מצוה הראשונה בכל לבם נחשב יותר בשמים מקיום המצוה במעשה. כי בודאי במעשה קשה להיות בלי שום חסרון. אבל הקבלה והלקיחה הי' בלב שלם לגמרי. ולאשר כי הי' אז בשבת. ושבת הוא יום שביתה שאין בו מעשה ובשבת אין צריך למעשה רק הרצון בלבד ולכן נחשב הקבלה כאלו גמרו כל המעשה בטוב...

שפת אמת ויקרא לשבת הגדול שנה תרמב

וימים הללו מוכנים גם עתה שהוא שעת הכושר לטהר את נפשתינו כאשר כל בני עסוקים בהגעלה וטהרת הכלים בימים האלו ומנהג בני תורה ומתעורר כח טהרה מלמעלה. וכן הוא אומר מוציא אסירים בכושרות ודרשו חז"ל בעת שכשר לצאת. שהזמנים שנעשו בהם הנסים הם מסייעים גם עתה:

3. שפת אמת ויקרא לשבת הגדול שנה תרמ

ועיקר שם שבת הגדול הוא רמז לעתיד ליום שכולו שבת שיש לנו לקוות בימים אלו לגאולה שלימה. ועיי התשוקה לצאת משיעבוד הסט"א ולכנוס בעול מלכות שמים. עיי זוכין לגאולה. כמו שהי' המצוה מקחו בעשור שקודם הגאולה לא היו יכולין לקיים המצוה כראוי. והמצוה הי' הכנה לגאולה לכן הי' העצה עיי הרצון והתשוקה באלה הדי' ימים נעשה הכנה להגאולה וזה שהי' ר' מתיא בן חרש דורש ע"ש ברש"י בא. כמו כן גם עתה המצוה שואלין ודורשין קודם הפסח עיי שמצפין לגאולה שיש לכל נפש מישראל גאולה בפסח ועיי התשוקה יכול לקבל בפסח כל אחד לפי מדריגתו:

ספר מצוות קטן מצוה א

לידע שאותו שברא שמים וארץ הוא לבדו מושל מעלה ומטה ובד' רוחות כדכתיב (שמות כ') אנכי ה' אלהיך וגומר... לידע, פירוש לאפוקי מן הפילוסופין שאמרו שהעולם נוהג מאליו במזלות. ואין לו מנהיג ולא דבר, ואפילו קריעת ים סוף ויצאת מצרים וכל הנפלאות שנעשו במזל היו. ויש לנו להאמין כי שקר הם דוברים. אכן הקדוש ברוך הוא מנהיג את העולם כולו ברוח פיו. והוא הוציאנו ממצרים ועשה לנו כל הנפלאות ואין אדם נוקף אצבעו מלמטה... ובזה תלוי מה שאמרו חכמים (שבת דף לא) ששואלין לאדם לאחר מיתה בשעת דינו צפית לישועה. והיכן כתיב מצוה זו. אלא ש"מ בזה תלוי, שכשם שיש לנו להאמין שהוציאנו ממצרים דכתיב אנכי ה' אלהיך אשר הוצאתיך וגומר. ועל כרחין מאחר שהוא דיבור, הכי קאמר, כשם שאני רוצה שתאמינו בי שאני הוצאתי אתכם כך אני רוצה שתאמינו בי שאני ה' אלהיכם ואני עתיד לקבץ אתכם ולהושיעכם. וכן יושיענו ברחמינו שנית, כדכתיב (דברים ל') ושב וקבצך מכל העמים וגומר.

איש ההלכה (מרן הגריד"ס הלוי זצוק"ל, עמ' 98)

וכל אלו הזכירות קשורות לא רק בעבר אלא מורות את הדרך גם אל העתיד האין-סופי. גאולת מצרים מחוברת בגאולה העתידה, שכן היא מטבע של ברכות באמת-ואמונה או באמת-ויציב, וכן אנו חותמים בליל התקדש חג בהלל, הלל הגדול ונשמת, שכל תוכנם משולב עם חזון כתבי הקודש של אחרית הימים...